

Nr 235.

Godkänd av första kammaren den 20 maj 1931.

Godkänd av andra kammaren den 20 maj 1931.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående nybyggnad för statens historiska museum m. m.

(Statsutskottets utlåtande nr 92 och memorial nr 134.)

Till Konungen.

I den till riksdagen den 3 januari 1931 avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1931/1932 har Eders Kungl. Maj:t under åttonde huvudtiteln (punkt 73 av det vid statsverkspropositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för nämnda dag) föreslagit riksdagen att, i avbidan på den proposition i ämnet, som kunde varda riksdagen förelagd, till nybyggnad för statens historiska museum m. m. för budgetåret 1931/1932 beräkna ett extra reservationsanslag av 150,000 kronor.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i en till riksdagen avlåten, den 20 februari 1931 dagtecknad proposition, nr 131, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för sistnämnda dag, föreslagit riksdagen att under förutsättning dels av sådana ändringar i den för f. d. positionsartilleriregementets kasernområde nu gällande stadsplanen, som av byggnadsstyrelsen föreslagits i skrivelse den 31 januari 1931, dels ock att Stockholms stad utan ersättning till kronan återför äganderätten till den mark, vilken kronan, enligt det den 11 april och den 22 oktober 1894 mellan kronan och staden rörande nyssnämnda område träffade avtalet, avstått till staden och vilken enligt den nu avsedda ändrade stadsplanen skall utläggas till kvartersmark, till om- och nybyggnadsarbeten för statens

historiska museum, vitterhetsakademien och andra under nämnda akademi ställda statssamlingar å det för ändamålet genom beslut av 1929 års riksdag reserverade området, i huvudsaklig överensstämmelse med av byggnadsstyrelsen i skrivelse den 31 januari 1931 framlagda ritningar, beskrivning och kostnadsförslag, bevilja ett belopp av 3,850,000 kronor samt därav för budgetåret 1931/1932 såsom extra reservationsanslag anvisa 150,000 kronor, ävensom medgiva, att till Stockholms stad må utan ersättning med full äganderätt avstås all den kronans mark, som enligt förberörda tilltänkta nya stadsplan skall utläggas som gata eller öppen plats, med skyldighet tillika för kronan att bekosta sagda marks iordningställande som gata eller öppen plats enligt samma grunder, som 1894 års avtal mellan kronan och staden anger för där avsedda gatudelar.

Riksdagen vill erinra, hurusom riksdagen, i samband med att den år 1929 hade att taga ställning till frågan om förläggningsplatsen för statens historiska museum, beträffande det då föreliggande skissförslaget till nybyggnad för museet uttalade, att den framlagda byggnadsplanen syntes riksdagen väl omfattande. Det var särskilt administrationslokalerna, som riksdagen fann hava tillmätts alltför rikliga utrymmen. Riksdagen betonade också angelägenheten av att vid ett framtida utarbetande av det definitiva byggnadsförslaget begränsningar i största möjliga mån eftersträvades, samt att det noga tillsåges, att å området redan befintliga byggnader effektivt utnyttjades.

Det byggnadsförslag, som nu underställts riksdagen, innebär icke annat än till en ringa del, nämligen i fråga om administrationslokalerna, en uppfyllelse av de av 1929 års riksdag sålunda uttalade förväntningarna. Museibyggnadens volym är 1,000 kubikmeter större än enligt 1929 års förslag, kostnadssumman överstiger 1929 års beräkning med 700,000 kronor — varav dock större delen betingats av prisstegringar och av det förhållandet, att i detta förslag medtagits i det tidigare förslaget ej medräknade inredningskostnader — och av de gamla byggnaderna å tomten skulle enligt nu förevarande förslag vissa delar icke tagas i anspråk för museets räkning.

Vid nu angivna förhållanden har riksdagen helt naturligt icke kunnat undgå att hysa någon tvekan inför ett godkännande av förslaget. Denna tvekan har i viss mån ökat även på grund därav att, såvitt av tillgängliga ritningar kunnat bedömas, den nya byggnadens yttre arkitektoniska utformning förefallit icke tillräckligt väl harmoniera med de omgivande äldre byggnaderna.

Emellertid har riksdagen, efter den detaljerade granskning, riksdagen ägnat förslaget, och på grund av de upplysningar och förklaringar rörande det samma, riksdagen inhämtat såväl ur propositionen som i övrigt, trots sig finna, att förslaget i och för sig har stora förtjänster och utgör en praktisk och ändamålsenlig lösning av museets lokalfråga. Den omständigheten, att planen erhållit en något vidare omfattning, än som år 1929 beräknats, synes

icke hava sin orsak i ett åsidosättande av de av riksdagen givna direktiven. Fasthellre torde man hava strävat att i görligaste mån taga hänsyn till dessa och med anledning härav flera gånger vidtagit omarbetningar i syfte att nedbringa kostnadssumman, men storleken av det utrymme, som numera konstaterats såsom oundgängligt, och nödvändigheten av att beräkna lokalernas storlek så, att de bliva tillräckliga för en avsevärd tid framåt, hava lett till det resultat, som nu föreligger. Visserligen kunde måhända de gamla byggnaderna hava i större utsträckning än som skett utnyttjats för museet, men dels skulle detta otvivelaktigt hava medfört rätt dyrbara omändringsarbeten och dels kan det ej förnekas, att vissa skäl tala för att reservera en del av berörda utrymmen för tillgodoseende av museets framtida lokalbehov.

På nu anförda grunder har riksdagen ansett sig icke hava anledning att påkalla utarbetandet av ett nytt förslag eller omarbetning av det nu framlagda, vilket jämväl vore olägligt ur den synpunkten, att museets lokalfråga tarvar en snar lösning. Då riksdagen alltså funnit sig kunna bifalla förslaget, har riksdagen emellertid velat framhålla, att detta sker under den uttryckliga förutsättningen, att vederbörande noggrant lägga sig vinn om att vid förslagets realiserande åstadkomma alla de besparingar och förenklingar, som visa sig möjliga och att det — bortsett från vad fluktuationer i prisläget kunna föranleda — under inga omständigheter må ifrågakomma, att krav resas på tilläggsanslag utöver den nu angivna kostnadssumman. Beträffande den arkitektoniska utformningen av den nya museibyggnadens exteriör läser det kunna förväntas, att denna uppgift löses på ett sådant sätt, att icke de skönhetsvärden, som de gamla byggnaderna representera, taga skada.

I övrigt har Eders Kungl. Maj:ts förslag icke givit riksdagen annan anledning till erinran än att ifråga om avståendet till Stockholms stad av viss kronan tillhörig mark riksdagens medgivande synes böra inskränkas till att åt staden utan ersättning med full äganderätt avstås allenast den kronans mark, som enligt förberörda tilltänkta nya stadsplan skall utläggas som gata, ävensom av den öppna plats, som enligt byggnadsstyrelsens skrivelse den 31 januari 1931 avsetts att utläggas utmed Storgatan mellan Styrmansgatan och Grevmagnigatans tilltänkta förlängning ett område av sex meters bredd utmed Storgatan begränsat i väster av Styrmansgatan och i öster av Grevmagnigatans tilltänkta förlängning, med skyldighet tillika för kronan att bekosta sagda marks och områdes iordningställande som gata, respektive öppen plats, enligt samma grunder, som 1894 års avtal mellan kronan och staden angiver för där avsedda gatudelar.

På grund av vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen, under förutsättning dels av sådana ändringar i den för f. d. positionsartilleriregementets kasernområde nu gällande stadsplanen, som av byggnadsstyrelsen föreslagits i dess skrivelse den 31 januari 1931, dock med den modi-

fikation, som föranledes av vad här nedan under b) sägs, dels ock att Stockholms stad utan ersättning till kronan återför äganderätten till den mark, vilken kronan, enligt det den 11 april och den 22 oktober 1894 mellan kronan och staden rörande nyssnämnda område träffade avtalet, avstått till staden och vilken enligt den nu avsedda ändrade stadsplanen skall utläggas till kvartersmark,

a) till om- och nybyggnadsarbeten för statens historiska museum, vitterhetsakademien och andra under nämnda akademi ställda statssamlingar å det för ändamålet genom beslut av 1929 års riksdag reserverade området, i huvudsaklig överensstämmelse med av byggnadsstyrelsen i skrivelse den 31 januari 1931 framlagda ritningar, beskrivning och kostnadsförslag, beviljat ett belopp av 3,850,000 kronor samt därav för budgetåret 1931/1932 såsom extra reservationsanslag anvisat 150,000 kronor;

b) medgivit, att till Stockholms stad må utan ersättning med full äganderätt avstås all den kronans mark, som enligt förberörda tilltänkta nya stadsplan skall utläggas som gata ävensom av den öppna plats, som enligt byggnadsstyrelsens ovannämnda skrivelse avsetts att utläggas utmed Storgatan mellan Styrmansgatan och Grevmagnigatans tilltänkta förlängning, ett område om sex meters bredd utmed Storgatan begränsat i väster av Styrmansgatan och i öster av Grevmagnigatans tilltänkta förlängning, med skyldighet tillika för kronan att bekosta sagda marks och områdes iordningställande som gata, respektive öppen plats, enligt samma grunder, som 1894 års avtal mellan kronan och staden angiver för där avsedda gatudelar.

Stockholm den 20 maj 1931.

Med undersåtlig vördnad.
